

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **T. Q. P.**, zastoupeného JUDr. Blankou Šerákovou, advokátkou, se sídlem Ostrov nad Ohří, Lidická 127, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 5. 2005, č. j. 65 Az 17/2004 - 29,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce JUDr. Blance Šerákové **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1383 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.
- IV.** Náklady tlumočného **n e s e** stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 11.10.2004, č.j. OAM-2943/VL-20-05-2004 nebyl žalobci (dále i „stěžovatel“) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), současně na něj nebyla vztažena překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona. Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobce

byly problémy s policií kvůli roznášení letáků a snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. Žádost žalobce posuzoval žalovaný na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení, ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu. Během správního řízení žalobce objasnil, že příčinou jeho odchodu ze země původu v roce 1995 byly problémy s policií, když byl předtím v roce 1994 zadržen za roznášení letáků s protikomunistickým obsahem, asi půl dne žalobce pobýval na policejní stanici a po sepsání protokolu byl propuštěn, jelikož ještě nedovršil osmnácti let. V případě návratu do vlasti se stěžovatel obával, že by citované skutečnosti byly důvodem jeho uvěznění. Žalovaný dospěl k závěru, že popsanou činnost žalobce nelze vyhodnotit jako uplatňování politických práv a svobod či jiný způsob politické angažovanosti ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Jak žalobce sám vypověděl, s roznášením letáků souhlasil v důsledku příslibu vycestování do Hongkongu, nikoliv tedy v důsledku svých politických názorů, ani nevěděl, co bylo přesně obsahem těchto letáků, přičemž dodal, že osobně proti tehdejší vietnamské vládě nic neměl. Ojedinelý problém žalobce s příslušníky policie, tak nelze svou podstatou považovat za jednání nesoucí znaky pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Navíc s ohledem na časový odstup žalovaný považoval obavy žalobce z možného uvěznění po návratu do země původu za neodůvodněné. Žalobce podal žádost o udělení azylu dne 4. 10. 2004 ve snaze o legalizaci svého pobytu v České republice, kam přicestoval v červenci roku 1995, zpočátku měl povolení k dlouhodobému pobytu, které mu však později již nebylo prodlouženo, žalobce tak žil na území České republiky nelegálně, přičemž byl během zhruba devíti let pobytu zde dvakrát ve výkonu trestu odnětí svobody a již jednou účastníkem azylového řízení (žádost o udělení azylu podal dne 26. 10. 2001, správní řízení o této žádosti bylo zastaveno). Sám žalobce doplnil, že mu několikrát bylo uděleno správní vyhoštění, naposledy v únoru roku 2003. Žalovaný konstatoval, že legalizace pobytu v souvislosti se záměrem vyhnout se nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území České republiky není důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu. Žalobce nesplnil ani důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu a žalovaný u něj nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 3. 5. 2005, č. j. 65 Az 17/2004 - 29 zamítl žalobu podanou žalobcem proti citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku soud shrnul skutková a právní zjištění ve věci a mimo jiné konstatoval, že žalobce při pohovorech dne 4. a 7. 10. 2004 uvedl jako důvod opuštění vlasti v roce 1995 potíže s policií kvůli roznášení letáků v roce 1994 a snahu o legalizaci pobytu v České republice, aby zde mohl žít se svou přítelkyní. Do azylového řízení vstoupil i s ohledem na udělení správního vyhoštění, neboť se nechce vrátit do Vietnamu, kde, jak uvedl, nemá žádnou budoucnost, jiné problémy se státními orgány před odchodem z vlasti neměl. Dle názoru krajského soudu žalobce v průběhu správního řízení ani v žalobě neuvedl, že by vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, skutečnosti jím uváděné nemají příčinnou souvislost s jeho rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině, politickým přesvědčením či jeho politickými aktivitami. Žalobce tedy neuvedl žádné skutečnosti, které by byly podřaditelné pod ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle vlastního tvrzení žalobce roznášel letáky proti tehdejšímu komunistickému režimu, aniž by znal jejich obsah, aniž by měl nějaké výhrady vůči tehdejšímu režimu ve Vietnamu, k této činnosti jej vedlo pouze to, že mu bylo příslibeno, že jej organizátoři této akce dostanou do Hongkongu, kde chtěl žít. Za pronásledování ve smyslu zákona o azylu nelze považovat ojedinelý problém žalobce s policií, která jej při roznášení letáků zadržela a hned propustila. Krajský soud dále uvedl, že obavy žalobce, že by v případě návratu do vlasti mohl být kvůli popsanému incidentu stíhán, nejsou důvodné s ohledem na nízkou intenzitu jeho tehdejšího

jednání, když byl po několika hodinách propuštěn a nebyl stíhán, a zejména s ohledem na dlouhou dobu, která uplynula od zmíněného incidentu. Krajský soud pak hodnotil i tu skutečnost, že žalobce se o důvodech odchodu z vlasti, které považuje po deseti letech za důležité a pro něj nebezpečné, nezmínil v době podání své první žádosti o azyl v roce 2001. Zájem žalobce žít s přítelkyní v České republice nelze dle krajského soudu řešit formou azylového řízení. Krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) zamítl žalobu jako nedůvodnou.

Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel včas kasační stížnost, ve které namítá, že krajský soud nesprávně nepovažuje za důvodné jeho obavy, že by proti němu mohlo být státními orgány Vietnamu zakročeno pro politické provinění jehož se dopustil před deseti lety. Stěžovatel uvádí, že za možný zákrok nelze v tomto případě považovat pouze přímý trestně právní postih, a že postih byl vlastně znemožňován tím, že byl mimo území Vietnamu. Posouzení věci krajským soudem považuje stěžovatel za neúplné a kusé, když k některým okolnostem nebylo přihlédnuto. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že trvá na tom, že jeho provinění z roku 1994 není uzavřeno, jde o vážný politický trestný čin, šlo o činnost proti stávajícímu režimu, policie s ním sepsala protokoly, že věc bude dále šetřena. Stěžovatel také uvádí, že se dotazoval telefonicky ve Vietnamu a bylo mu řečeno, že jeho trest stále platí, mohl být odsouzen v nepřítomnosti. Domnívá se, že jeho rodinní příslušníci mohli být perzekuováni a z tohoto důvodu se všichni vystěhovali do ciziny. Stěžovatel navrhuje, aby soud doplnil řízení vyžádáním zprávy od úřadů Vietnamu, zda byl odsouzen za politický trestný čin z roku 1994, případně jaký trest mu hrozí. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje žalovaný na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení. V případě stěžovatele žalovaný neshledal naplnění žádného z taxativně stanovených důvodů udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V podané kasační stížnosti stěžovatel výslovně neoznačil zákonný důvod jejího podání, z obsahu kasační stížnosti však plyne, že byla podána z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována.

Právní otázkou, kterou se krajský soud v předcházejícím řízení zabýval, byla především otázka, zda důvody, pro které stěžovatel požádal o udělení azylu, mohou být důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Jak vyplývá ze spisového materiálu ve věci stěžovatel v žádosti o udělení azylu ze dne 4. 10. 2004 a poté v pohovoru k této žádosti dne 7. 10. 2004 uváděl, že vlast opustil v červenci roku 1995, protože měl strach z uvěznění kvůli roznášení letáků. Stěžovatel studoval, neznámí lidé, kteří se vrátili z Hongkongu, přišli do školy a lákali studenty, aby jim pomohli s roznášením letáků

proti komunistické vládě, že oni jim zase pomohou dostat se do Hongkongu. Stěžovatel začal letáky roznášet, přitom jej však zadržela policie, byl s ním sepsán protokol o tom, že pomáhal lidem, kteří jsou proti komunistické vládě. Po sepsání protokolu byl stěžovatel policií propuštěn, údajně proto, že mu ještě nebylo osmnáct let. Stěžovatel nevěděl, co bylo napsáno v letácích, protože je nikdy nečetl, osobně proti tehdejší vietnamské vládě nic neměl. Stěžovatel pokračoval ve studiu a rodiče vyřizovali jeho vycestování. Jiné problémy stěžovatel ve vlasti neměl, nikdy nebyl členem žádné politické strany ani hnutí. Stěžovatel také uvedl, že nemá platné osobní doklady a obdržel správní vyhoštění, žádá o azyl, aby zde mohl zůstat.

Dle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, krajský soud se tvrzeními stěžovatele a ustanovením § 12 zákona o azylu řádně zabýval a dospěl ke správnému závěru (přičemž se ztotožnil s názorem žalovaného), že stěžovatelem uváděné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Z pohovorů se stěžovatelem plyne, že citovaným jednáním (roznášením letáků) nechtěl vyjádřit své politické postoje či názory (ani nevěděl, co je obsahem letáků), ale byl motivován odměnou za tuto činnost (zajištění cesty do Hongkongu). Zatčení a výslech stěžovatele policií tak nelze považovat za pronásledování pro zastávání určitých politických názorů. Jelikož byl stěžovatel v roce 1994 ještě téhož dne, kdy byl při roznášení letáků zatčen, propuštěn a nebyly mu ze strany státních orgánů uloženy žádné sankce, nejví se jako důvodné jeho obavy, které vyjádřil i v kasační stížnosti, že by v případě návratu do vlasti mohl být za čin provedený před deseti lety státními orgány postihován. Krajský soud nemohl stejně jako žalovaný při hodnocení věci přehlédnout také skutečnost, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu až po několikaletém nelegálním pobytu v České republice, přičemž byl veden snahou svůj další pobyt zde legalizovat, tedy důvodem azylově zcela irrelevantním.

Nejvyšší správní soud se s posouzením předmětné právní otázky, které učinil v předcházejícím řízení krajský soud, souhlasí a neshledává důvod kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. oprávněným.

Stěžovatel v kasační stížnosti navíc namítá, že v jeho případě jde o vážný politický trestný čin, že se dotazoval telefonicky ve Vietnamu a bylo mu řečeno, že jeho trest stále platí, že mohl být odsouzen v nepřítomnosti, že jeho rodinní příslušníci mohli být perzekuováni a z tohoto důvodu se všichni vystěhovali do ciziny, a nově navrhuje, aby sou doplnil řízení vyžádáním zprávy od úřadů Vietnamu, zda byl odsouzen za politický trestný čin z roku 1994, případně jaký trest mu hrozí. Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Jelikož stěžovatel citované skutečnosti nezmínil v rámci správního řízení o udělení azylu vedeného žalovaným ani v řízení o žalobě u krajského soudu, ale uplatnil je teprve po vydání napadeného rozsudku, nelze k nim v řízení o kasační stížnosti přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za jeden úkon právní služby v částce 1000 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění], v náhradě hotových výdajů v částce 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), v náhradě cestovních výdajů (§ 13 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) v částce 8 Kč a v náhradě za promeškaný čas v trvání tří hodin ve výši 300 Kč [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 téže vyhlášky], celkem 1383 Kč. Tato částka bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupkyně JUDr. Blanky Šerákové do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

Stěžovateli byl Nejvyšším správním soudem ustanoven také tlumočník, kterému byla za provedení tlumočnický úkon přiznána odměna spolu s úhradou účelně vynaložených nákladů ve výši 993 Kč, uvedená částka byla tlumočnickovi soudem již vyplacena. Podle ustanovení § 60 odst. 4 s. ř. s. má stát proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. Jelikož stěžovatel je od soudního poplatku ze zákona osvobozen [ustanovení § 11 odst. 2 písm. ch) a odst. 3 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění], nese náklady řízení vyplacené na tlumočném stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. srpna 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

